

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT
**SOP PENGURUSAN PENGEBUMIAN DI RUMAH IBADAT BUKAN ISLAM
(PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021**

AKTIVITI	TEMPOH OPERASI / UPACARA DAN KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
PERATURAN SEMASA DI RUMAH IBADAT BUKAN ISLAM Semasa ketibaan di Rumah Ibadat bukan Islam.	Tempoh operasi 6 pagi hingga 6 petang . Tempoh upacara tidak melebihi 2 jam setiap sesi. 12 orang termasuk ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan serta mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter.	Merekodkan kehadiran menggunakan aplikasi MySejahtera / SabahTrace atau dalam buku log kehadiran. Menyediakan kaunter di pintu masuk bagi memeriksa suhu badan, menggunakan <i>hand sanitizer</i> dan rekod kehadiran. Diwajibkan memakai pelitup muka sepanjang masa dan kerap membersihkan tangan dengan <i>hand sanitizer</i> atau sabun dan air. Kerap melakukan pembersihan dan disinfeksi permukaan yang kerap disentuh, ruang ibadat dan peralatan sembahyang. Menyusun dan membuat penandaan jarak kedudukan ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan di dalam dewan dan ruang ibadat sekurang-kurangnya 1 meter. Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan DIWAJIBKAN membawa peralatan sembahyang sendiri. Ahli keluarga terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Persiapan semasa operasi di Rumah Ibadat bukan Islam Pemilihan kehadiran Ahli Jawatankuasa Pengurusan untuk hadir sembahyang dan ahli keluarga hadir di Rumah Ibadat bukan Islam tidak melebihi 12 orang . Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan yang menghidap penyakit kronik tidak dibenarkan hadir. Ahli Jawatankuasa Pengurusan wajib pamer notis tentang perlunya membawa peralatan sembahyang sendiri.	Bersalaman dan bersentuhan. Kehadiran penganut di dalam dan di luar Rumah Ibadat bukan Islam. Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan yang demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas. Perkongsian peralatan sembahyang oleh ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT

SOP PENGURUSAN PENGEBUMIAN BUKAN ISLAM DI RUMAH KEDIAMAN (PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021

AKTIVITI	TEMPOH OPERASI / UPACARA DAN KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
PERATURAN SEMASA BERADA DI RUMAH KEDIAMAN / MORTUARY PARLOUR Melibatkan ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan Mortuary.	Tempoh operasi 6 pagi hingga 6 petang. Tidak melebihi 10 orang ahli keluarga tertakluk kepada keluasan ruang rumah / <i>Mortuary Parlour</i> dengan mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter.	Merekodkan kehadiran menggunakan aplikasi MySejahtera / SabahTrace atau dalam buku log kehadiran Menyediakan kaunter di pintu masuk rumah kediaman / <i>Mortuary Parlour</i> bagi memeriksa suhu badan, menggunakan <i>hand sanitizer</i>. Urusan persiapan mayat diuruskan TIDAK MELEBIHI 5 orang sahaja (pemandian / pembersihan / pemakaian). Mewajibkan pemakaian pelitup muka sepanjang masa. Mewajibkan penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter. Kerap mencuci tangan atau menggunakan <i>hand sanitizer</i>. Tidak dibenarkan berkongsi peralatan. Upacara kematian diuruskan mengikut anutan agama atau kepercayaan dan adat masing-masing dan upacara perarakan beramai-ramai tidak dibenarkan. Mayat di bawa ke tanah perkuburan atau tempat pembakaran mayat / krematorium untuk pengebumian dengan diiringi ahli keluarga tidak melebihi 10 orang. Ahli keluarga terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Pematuhan SOP diwajibkan. Tuan rumah / <i>Mortuary Parlour</i> hendaklah memastikan semua ahli keluarga faham dan patuh kepada SOP yang disediakan.	Ahli keluarga / Ahli Jawatankuasa Pengurusan <i>Mortuary Parlour</i> bersalaman dan bersentuhan. Ahli keluarga / Ahli Jawatankuasa Pengurusan <i>Mortuary Parlour</i> yang demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas. Perkongsian peralatan. Upacara perarakan beramai-ramai.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT

SOP PENGURUSAN PENGEBUMIAN BUKAN ISLAM DI TAPAK PERKUBURAN / KREMATORIUM (PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021

AKTIVITI	TEMPOH OPERASI / UPACARA DAN KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
1. PERATURAN DI TAPAK PERKUBURAN Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Tanah Perkuburan	Tempoh operasi 6 pagi hingga 6 petang. Tempoh upacara di tapak perkuburan tidak melebihi 2 jam. Kehadiran ahli keluarga tidak melebihi 10 orang tidak termasuk Ahli Jawatankuasa Tanah Perkuburan dengan mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter.	Merekodkan kehadiran menggunakan aplikasi MySejahtera / SabahTrace atau dalam buku log kehadiran Menyediakan tempat di tapak perkuburan bagi memeriksa suhu badan, menggunakan <i>hand sanitizer</i>. Diwajibkan memakai pelitup muka sepanjang masa dan kerap membersihkan tangan dengan <i>hand sanitizer</i> atau sabun dan air. Mewajibkan penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter. Upacara kematian diuruskan mengikut anutan agama atau kepercayaan dan adat masing-masing dan upacara perarakan beramai-ramai tidak dibenarkan. Ahli keluarga yang berada di kampung perlu melalui Ketua Kampung untuk mengenalpasti bilangan minima petugas yang diperlukan untuk ke tapak perkuburan. Ahli keluarga yang berada di bandar perlu mengenalpasti bilangan minima petugas yang diperlukan untuk ke tapak perkuburan sama ada melalui pemilihan oleh Ahli Jawatankuasa Pengurusan Mayat di <i>Mortuary Parlour</i> / mengikut anutan agama masing-masing. Cara keluar tapak perkuburan dengan segera dan dalam keadaan tertib serta mengikut SOP yang ditetapkan. Ahli keluarga terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Pemilihan petugas untuk ahli keluarga di luar bandar, di bandar dan di <i>Mortuary Parlour</i> untuk tujuan kebenaran mengurus mayat di tapak perkuburan adalah tertakluk kepada bilangan minima yang diperlukan hadir. Pematuhan SOP diwajibkan. Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan perlu bersurai segera dan dalam keadaan tertib.	Ahli keluarga bersalaman dan bersentuhan. Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan yang demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas. Upacara perarakan beramai-ramai.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT

SOP PENGURUSAN PENGEBUMIAN BUKAN ISLAM DI TAPAK PERKUBURAN / KREMATORIUM (PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021

AKTIVITI	TEMPOH OPERASI / UPACARA DAN KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
2. PERATURAN DI KREMATORIUM Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan	Tempoh operasi 6 pagi hingga 6 petang. Tempoh upacara di krematorium tidak melebihi 2 jam setiap sesi. Kehadiran ahli keluarga tidak melebihi 10 orang tidak termasuk Ahli Jawatankuasa Pengurusan dengan mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter.	Merekodkan kehadiran menggunakan aplikasi MySejahtera / SabahTrace atau dalam buku log kehadiran Menyediakan kaunter di pintu masuk bagi memeriksa suhu badan, menggunakan <i>hand sanitizer</i>. Diwajibkan memakai pelitup muka sepanjang masa dan kerap membersihkan tangan dengan <i>hand sanitizer</i> atau sabun dan air. Mewajibkan penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter. Pihak Pengurusan <i>Mortuary Parlour</i> hendaklah kerap melakukan proses pembersihan dan nyahkuman / sanitasi di kawasan sekitar. Upacara kematian diuruskan mengikut anutan agama atau kepercayaan dan adat masing-masing dan upacara perarakan beramai-ramai tidak dibenarkan. Cara keluar ahli keluarga di krematorium perlu segera dan tertib selepas selesai upacara tersebut serta mengikut SOP yang ditetapkan. Ahli keluarga terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Pematuhan SOP diwajibkan. Upacara perarakan beramai-ramai tidak dibenarkan. Ahli keluarga perlu bersurai segera dan dalam keadaan tertib.	Ahli keluarga bersalaman dan bersentuhan. Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan yang demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas. Upacara perarakan beramai-ramai.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT

SOP PENGURUSAN PENGEBUMIAN BUKAN ISLAM DI TAPAK PERKUBURAN / KREMATORIUM (PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021

AKTIVITI	TEMPOH OPERASI / UPACARA DAN KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
PERATURAN UPACARA MELEPASKAN ABU MAYAT Melibatkan ahli keluarga sahaja.	Tempoh operasi 6 pagi hingga 6 petang . Tempoh upacara tidak melebihi 2 jam. Kehadiran ahli keluarga tidak melebihi 5 orang dengan mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter.	Proses pelepasan abu mayat di sungai atau laut hanya melibatkan ahli keluarga tidak melebihi 5 orang dan mengikut anutan agama dan kepercayaan masing-masing. Upacara perarakan dalam ahli keluarga beramai-ramai tidak dibenarkan. Ahli keluarga segera bersurai dan tertib selepas upacara melepaskan abu mayat. Ahli keluarga terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Pematuhan SOP diwajibkan. Upacara perarakan dalam ahli keluarga beramai-ramai dilarang. Ahli keluarga perlu bersurai segera dan dalam keadaan tertib.	Ahli keluarga bersalaman dan bersentuhan. Ahli keluarga dan Ahli Jawatankuasa Pengurusan yang demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas. Upacara perarakan dalam ahli keluarga beramai-ramai.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT
**SOP KHUSUS UNTUK PENGURUSAN KEMATIAN DAN PENGHORMATAN TERAKHIR ORANG BUKAN ISLAM
(PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021**

AKTIVITI	TEMPOH AKTIVITI / KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
SEMASA SI MATI BERADA DI RUMAH KEDIAMAN Tidak melebihi tiga(3) hari untuk penghormatan terakhir sebelum pengebumian	6 pagi hingga 6 petang. Tempoh masa aktiviti melawat dan memberi penghormatan terakhir tidak melebihi 5 minit (di dalam rumah) 10 orang ahli keluarga dengan mengambil kira ruang rumah dan penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter.	Merekodkan kehadiran menggunakan aplikasi MySejahtera / SabahTrace atau dalam buku log kehadiran. Menyediakan meja di pintu masuk bagi memeriksa suhu badan, menggunakan <i>hand sanitizer</i> dan rekod kehadiran. Diwajibkan memakai pelitup muka sepanjang masa dan kerap membersihkan tangan dengan <i>hand sanitizer</i> atau sabun dan air. Kerap melakukan pembersihan dan disinfeksi permukaan yang kerap disentuh di rumah kediaman Proses penghormatan terakhir dibenarkan tidak melebihi 3 orang (termasuk tuan rumah) setiap masa. Pelawat dikehendaki beratur mengikut giliran dengan mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter Pelawat perlu segera bersurai dengan tertib selepas memberi penghormatan terakhir Ahli keluarga / pelawat terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Pematuhan SOP diwajibkan Objektif kedatangan pelawat memberi penghormatan terakhir ialah 1. Memberi sumbangan / derma 2. Sembahyang (berdoa) Pelawat bersurai segera dalam keadaan tertib.	Ahli keluarga / pelawat bersalaman dan bersentuhan Ahli keluarga / pelawat yang sakit demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas Pelawat berkumpul diluar rumah (10 ahli keluarga dikecualikan) Majlis makan minum dirumah Aktiviti sosial komuniti Perkongsian peralatan makan minum dan alat sembahyang.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT

SOP KHUSUS UNTUK PENGURUSAN KEMATIAN DAN PENGHORMATAN TERAKHIR ORANG BUKAN ISLAM (PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021

AKTIVITI	TEMPOH AKTIVITI / KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
SEMASA SI MATI BERADA DI RUMAH KEDIAMAN Tidak melebihi Sepuluh(10) hari untuk aktiviti sembahyang di rumah kediaman	7 malam hingga 9 malam (tidak melebihi 2 jam) 10 orang ahli keluarga dengan mengambil kira ruang rumah dan penjarakan fizikal.	Memakai pelutup muka sepanjang masa dan kerap membersihkan tangan dengan <i>hand sanitizer</i> atau sabun dan air Aktiviti sembahyang hanya dibenarkan untuk ahli keluarga sahaja dalam tempoh tidak melebihi 10 hari Ahli keluarga terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Pematuhan SOP diwajibkan Hanya aktiviti sembahyang di kalangan ahli keluarga dibenarkan.	Ahli keluarga bersalaman dan bersentuhan Ahli keluarga yang demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas Aktiviti sosial komuniti.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT

SOP KHUSUS UNTUK PENGURUSAN KEMATIAN DAN PENGHORMATAN TERAKHIR ORANG BUKAN ISLAM (PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN (PKP)) 15/06/2021 - 28/06/2021

AKTIVITI	TEMPOH AKTIVITI / KAPASITI	PROSEDUR OPERASI PIAWAIAN		AKTIVITI YANG TIDAK DIBENARKAN
		TINDAKAN	PENERANGAN RINGKAS	
SEMASA SI MATI BERADA DI FUNERAL PARLOUR Tidak melebihi tiga(3) hari untuk penghormatan terakhir sebelum pengebumian	7 pagi hingga 6 petang. Tempoh masa melawat dan memberi penghormatan terakhir tidak melebihi 5 minit (di dalam <i>funeral parlour</i>) 10 orang ahli keluarga dengan mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter.	Merekodkan kehadiran menggunakan aplikasi MySejahtera / SabahTrace atau dalam buku log kehadiran. Menyediakan kaunter di pintu masuk bagi memeriksa suhu badan, menggunakan <i>hand sanitizer</i> dan rekod kehadiran. Diwajibkan memakai pelitup muka sepanjang masa dan kerap membersihkan tangan dengan <i>hand sanitizer</i> atau sabun dan air. Kerap melakukan pembersihan dan disinfeksi permukaan yang kerap disentuh Proses penghormatan terakhir dibenarkan tidak melebihi 3 orang (termasuk tuan rumah) setiap masa. Pelawat dikehendaki beratur mengikut giliran dengan mengambil kira penjarakan fizikal sekurang-kurangnya 1 meter Pelawat perlu segera bersurai dengan tertib selepas memberi penghormatan terakhir. Ahli keluarga / pelawat terdiri daripada warga emas yang berumur 60 tahun ke atas dan kanak-kanak di bawah umur 12 tahun tidak digalakkan hadir.	Pematuhan SOP diwajibkan Objektif kedatangan pelawat memberi penghormatan ialah 1. Memberi sumbangan / derma 2. Sembahyang (berdoa) Ahli keluarga / pelawat perlu bersurai segera dan dalam keadaan tertib.	Ahli keluarga / pelawat bersalaman dan bersentuhan Ahli keluarga / pelawat yang demam atau sakit jika suhu 37.5 (darjah Celsius) dan ke atas Pelawat berkumpul di persekitaran <i>funeral parlour</i> Majlis makan minum Perkongsian peralatan sembahyang.

Tarikh dikemaskini: 14 JUN 2021